

Notat

Dato: 18. december 2009

Dokument nr. 656420/09

Kirkeministeriet
KM-3
Sagsbehandler
Rasmus Paaske Larsen

Høringsnotat vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om udnævnelse af biskopper og om stiftsbåndsløsning og forskellige andre love

Om høringen

Lovforslaget blev sendt i høring den 25. november 2009, og høringsfristen blev fastsat til den 18. december 2009.

Lovforslaget har været offentliggjort på Høringsportalen og på Kirkeministeriets hjemmeside. Det er desuden blevet tilsendt biskopperne, Landsforeningen af Menighedsråd, Den danske Præsteforening, Danmarks Provsteforening, Finansministeriet, Personalestyrelsen samt Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU).

Ved høringsfristens udløb var der modtaget høringssvar fra biskopperne over hhv. Københavns Stift, Helsingør Stift, Roskilde Stift, Lolland-Falsters Stift, Fyens Stift, Aalborg Stift, Viborg Stift, Århus Stift, Ribe Stift samt Haderslev Stift.

Der var endvidere modtaget høringssvar fra Landsforeningen af Menighedsråd, Den danske Præsteforening, Danmarks Provsteforening, Personalestyrelsen og Finansministeriet.

Endelig har Kirkeministeriet modtaget høringssvar fra medlem af Gauerlund Menighedsråd Jens Olesen, fra Treenighedskirkens Menighedsråd i Esbjerg, samt fra Poul Aagaard i Brøndby.

Sammenfatning

Biskopperne har generelt ikke ændret holdning i forhold til deres tidligere høringssvar til arbejdsgruppens rapport. Biskopperne ses dog ikke at forholde sig til svaret af 27. maj 2009 fra Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet. En række af deres bemærkninger vedrører endvidere forhold, der skal fastsættes ved aftale. På den baggrund **indstilles det**, at biskoppernes bemærkninger ikke bør medføre ændringer i lovforslaget.

Landsforeningen, Præsteforeningen og Provsteforeningen tilslutter sig alle lovforslaget uden nævneværdige bemærkninger.

Personalestyrelsen fremsætter konkrete forslag til justering af syv nærmere bestemte formuleringer i lovforslagets bemærkninger. Forslagene medfører en sproglig præcisering og giver en klarere formulering af lovforslaget. **Det indstilles** derfor, at Personalestyrelsens bemærkninger tages til følge, således at bemærkningerne til lovforslaget justeres syv steder.

Finansministeriet har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Gennemgang af høringssvarene

Biskoppen over Københavns Stift mener, at et åremål for biskopper på 12 år meget vel kan være utilstrækkeligt, når biskoppen skal gennemføre evt. æn-

dringer i f.eks. sogne- og pastoratsstrukturen. Han finder det desuden uacceptabelt, at der ikke tilføres økonomiske ressourcer, idet udgifterne skal afholdes inden for de gældende samlede bevillinger. Endvidere finder han, at der er risiko for, at en biskop i den sidste del af sit åremål vil føre 'populariseringspolitik' for derved at kunne få en god tilbagegangsstilling. Endelig mener han, at biskopper og provster bør træde tilbage som 70-årige, men har ellers ikke bemærkninger til en forhøjelse af den pligtige afgangsalder for præster, provster og biskopper.

Kirkeministeriet deler ikke bekymringen over åremålets længde på 12 år. Ministeriet finder desuden, at forslaget om forhøjelse af den pligtige afgangsalder til 75 år indebærer fornøden hensyntagen til en række forskellige hensyn til såvel den ansatte som til menigheden. Ministeriet finder derfor ikke anledning til at ændre i forslaget på baggrund af biskoppens bemærkninger.

Biskoppen over Helsingør Stift henholder sig til sit høringssvar til arbejdsgruppens rapport. Hun fremhæver bl.a., at den pligtige afgangsalder ikke bør overstige 72 år. Endelig finder hun, at biskoppens tilbagegangsstilling bør kunne konverteres til et engangsvederlag i forbindelse med fratreden.

Det er Kirkeministeriets opfattelse, at svaret af 27. maj 2009 fra Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet gør op med evt. betænkeligheder ved ansættelse af biskopper på længerevarende åremål. Hvad angår bemærkningerne vedr. det konkrete indhold af den enkelte aftale om ansættelse på åremål er et forhandlingsspørgsmål. Bemærkningerne fra biskoppen over Helsingør Stift giver derfor ikke anledning til at ændre ved forslaget. Endelig er det ministeriets opfattelse, at vurderingen af en ansats egnethed i sidste ende altid vil være en konkret vurdering, uanset hvad en evt. pligtig afgangsalder er fastsat til. Ministeriet finder derfor ikke anledning til at fravige forslaget om at hæve den pligtige afgangsalder til 75 år.

Biskoppen over Roskilde Stift finder, at en mulighed for efter gensidig overenskomst at fortsætte ansættelsesforholdet et år ad gangen ud over det 70. år er at foretrække, frem for forhøjelse af den pligtige afgangsalder til 75 år. Han finder det desuden uacceptabelt at lovforslaget skal finansieres inden for de gældende bevillinger.

Kirkeministeriet mener, at biskoppens forslag om forlængelse af ansættelsen med et år ad gangen vil medføre en svækkelse af præstens uafhængighed af menighedsrådet. Ministeriet kan derfor ikke tiltræde biskoppens forslag herom, og finder således ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Biskoppen over Lolland-Falsters Stift finder, at åremålstillæg kan komme på tale uanset regler om tilbagegangsstilling eller længde af åremål. Han fastholder desuden, at forhøjelsen af pligtig afgangsalder er problematisk.

Spørgsmålet om evt. åremålstillæg er et forhandlingsspørgsmål. Desuden finder ministeriet, at forhøjelsen af den pligtige afgangsalder sker med hensyn til en række forskellige hensyn til både stillingsindehaver og menigheden. Kirkeministeriet finder derfor ikke anledning til at ændre i lovforslaget på baggrund af biskoppens bemærkninger.

Biskoppen over Fyens Stift fastholder sin mindretalsudtalelse i arbejdsgruppens rapport. Desuden finder han, at lovforslaget vil medføre yderligere udgifter på finansloven. Endvidere undrer han sig over en forhøjelse af den pligtige afgangsalder til 75 år.

Det er Kirkeministeriets opfattelse, at arbejdsgruppens overvejelser om forhøjelse af den pligtige afgangsalder til 75 år er udtryk for en fornuftig afvejning af en række forskellige hensyn. Ministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt at følge arbejdsgruppens indstilling. Desuden finder ministeriet, at svaret af 27. maj 2009 fra Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet gør op med betænelighederne i biskop Kresten Drejergaards mindretalsudtalelse i arbejdsgruppens rapport om ansættelse af biskopper på længerevarende åremål. Biskoppens bemærkninger giver herefter ikke anledning til at ændre i lovforslaget.

Biskoppen over Aalborg Stift oplyser, at han ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Biskoppen over Viborg Stift kan tilslutte sig forslaget om indførelse af 12-årige åremålsansættelser for biskopper. Han kan dog ikke tilslutte sig en forhøjelse af den pligtige afgangsalder til 75 år, da embederne som biskop og præst er krævende og forudsætter, at man er i takt med sin samtid og de mennesker, man i embeds medfør kommer i kontakt med. Såfremt den pligtige afgangsalder skal forhøjes, foreslår biskoppen derfor at det kun bliver til 72 år.

Det er som sagt Kirkeministeriets opfattelse, at vurderingen af en ansats egnethed i sidste ende altid vil være en konkret vurdering, uanset hvad en evt. pligtig afgangsalder er fastsat til. Ministeriet finder derfor ikke anledning til at fravige forslaget om at hæve den pligtige afgangsalder til 75 år.

Biskoppen over Århus Stift fastholder sin opbakning til biskop Kresten Drejergaards mindretalsudtalelse i arbejdsgruppens rapport. Han fremsætter endvidere en række bemærkninger til det konkrete indhold af de aftaler om ansættelse på åremål, som efter forslaget skal indgås med de biskopper, der ansættes på åremål.

Det er Kirkeministeriets opfattelse, at svaret af 27. maj 2009 fra Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet gør op med biskop Kresten Drejergaards betæneligheder ved ansættelse af biskopper på længerevarende åremål. Hvad angår bemærkningerne fra Biskoppen over Århus Stift vedr. det konkrete indhold af den enkelte aftale om ansættelse på åremål er et forhandlingsspørgsmål. Bemærkningerne fra biskoppen over Århus Stift giver derfor ikke Kirkeministeriet anledning til at ændre ved forslaget.

Biskoppen over Ribe Stift henholder sig til sit høringssvar om arbejdsgruppens rapport. Hun mener desuden, at en vedtagelse af lovforslaget vil blive dyrt for folkekirken.

Kirkeministeriet gør opmærksom på, at såfremt forslaget vedtages, skal det administreres inden for de nugældende rammer for lønninger til biskopper såvel som præster og provster. Endvidere skal evt. merudgifter til udbetaling af pension afholdes inden for de nuværende rammer for lønninger til biskop-

per såvel som præster og provster. Biskoppens bemærkninger giver derfor ikke anledning til at ændre ved forslaget.

Biskoppen over Haderslev Stift kan tilslutte sig åremålsansættelse af biskopper, men mener at åremålsansættelsen også bør omfatte provster. Han savner desuden en embedsteologisk begrundelse i forslagets begrundelse. Endvidere har han en række bemærkninger til de nærmere forhold i forbindelse med ansættelse på åremål og til muligheden for genvalg i samme stift. Biskoppen finder det urimeligt at lovforslaget skal administreres inden for de gældende bevillingsmæssige rammer. Biskoppen mener endeligt, at såvel biskop som menighedsråd skal kunne tilslutte sig, at en præsts pligtige afgangsalder forhøjes ud over det 70. år.

Kirkeministeriet henholder sig til svaret fra Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet om, at det ikke er en nødvendig følge at provster ansættes på åremål, såfremt biskopper ansættes på åremål. Ministeriet vil desuden ikke lovregulere nærmere for vilkår, der skal fastsættes ved aftale i forbindelse med åremålsansættelse. Endelig finder ministeriet, at de gældende regler er tilstrækkelige til at sikre, at personer, der ikke er egnede til at fortsætte i deres stilling efter det fyldte 70. år, vil kunne afskediges efter en konkret vurdering. På den baggrund finder ministeriet ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Landsforeningen af Menighedsråd kan fortsat tilslutte sig indførelse af 12-årige åremål for biskopper. Foreningen anser en pligtig afgangsalder på 75 år for et mindre onde end en afskaffelse af pligtig afgangsalder.

Kirkeministeriet finder ikke anledning til at ændre forslaget på baggrund af Landsforeningens høringssvar.

Den danske Præsteforening tiltræder, at den pligtige afgangsalder for præster, provster og biskopper forhøjes til 75 år. Foreningen tilslutter sig desuden, at biskopper fremover ansættes på 12-årige åremål. Imidlertid finder foreningen det uhensigtsmæssigt at allerede ansatte biskopper kan forblive i embedet til de fylder 75 år. Foreningen lægger vægt på, at der tidligst om 13 år vil være en biskop, der kan ansættes i en tilbagegangsstilling. Foreningen tager dog forbehold for, hvorledes folkekirkens økonomi ser ud til den tid. Endelig har foreningen en række bemærkninger til indholdet af aftaler om åremålsansættelse.

Kirkeministeriet ser intet problem i, at de nuværende biskopper kan varetage deres embede indtil de fylder 75 år, såfremt de i øvrigt opfylder kravet i tjenestemandslovens § 4 om at være aldersmæssigt og helbredsmæssigt egnet til egnet til at varetage stillingen. Nuværende provster og præster vil også kunne forblive indtil den nye pligtige afgangsalder efter lovens ikrafttræden. Ministeriet agter som ovenfor anført ikke at lovgive om forhold vedrørende åremålsansættelse, når forholdene skal fastsættes ved aftale. På den baggrund finder ministeriet ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Danmarks Provsteforening oplyser, at man ikke har bemærkninger til åremålsansættelse af biskopper. Provsteforeningen påpeger, at de nye ledelsesfunktioner for provster og præster det kan medføre, at det bliver vanskeligt at varetage de pågældende embeder indtil 75-års alderen.

Kirkeministeriet finder ikke anledning til at ændre forslaget på baggrund af Provsteforeningens høringsvar.

Personalestyrelsen fremsætter konkrete forslag til justering af syv formuleringer i lovforslagets bemærkninger. Forslagene medfører en sproglig præcisering og giver en klarere formulering af lovforslaget.

Det er på den baggrund Kirkeministeriets forslag, at Personalestyrelsens bemærkninger tages til følge, således at bemærkningerne til lovforslaget justeres de pågældende syv steder.

Finansministeriet oplyser, at man ikke har bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Jens Olesen fra Gauerlund Menighedsråd mener, at ansættelse ud over det 70. år op til det 75. år bør være betinget af, at såvel menigheden som tilsynet tilslutter sig dette.

Kirkeministeriet er ikke enig heri, og finder derfor ikke anledning til at ændre lovforslaget.

Treenighedens Sogns Menighedsråd finder en ansættelsesperiode på 12 passende for biskopper. Menighedsrådet tager dog kraftig afstand fra en forhøjelse af den pligtige afgangsalder.

Kirkeministeriet finder ikke, at menighedsrådets høringsvar indeholder bemærkninger, der giver anledning til at ændre lovforslaget.

Poul Aagaard i Brøndby forholder sig alene til en forøgelse af præsters pligtige afgangsalder til 75 år. Han er imod en sådan forøgelse af den pligtige afgangsalder.

Kirkeministeriet finder ikke, at Poul Aagaards bemærkninger har en sådan styrke, at de bør føre til en ændring af lovforslaget.

---ooOoo---

Til ministerens orientering vedlægges:

- Kopi af de modtagne høringsvar.
- Kopi af lovforslaget i den udformning, der blev sendt i høring, dvs. uden justering i overensstemmelse med Personalestyrelsens forslag.